

Zveza za tehnično kulturo Slovenije
55. državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2021

**INOVATIVNA ZASNOVA KLOPI IN TRAJNEGA LONČKA
KOT OBELEŽJA PRETEKLOSTI IN RAZVOJA
DEJAVNOSTI OSNOVNE ŠOLE V MESTU MARIBOR**

APLIKATIVNI INOVACIJSKI PREDLOGI IN PROJEKTI

Osnovna šola Franca Rozmana - Staneta Maribor

Mentorica:
Nastja Spasković

Avtorice:
Minja Bigec,
Neža Bravar,
Ana Katarina Pal

Maribor, maj 2021

Zveza za tehnično kulturo Slovenije
55. državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2021

**INOVATIVNA ZASNOVA KLOPI IN TRAJNEGA LONČKA
KOT OBELEŽJA PRETEKLOSTI IN RAZVOJA
DEJAVNOSTI OSNOVNE ŠOLE V MESTU MARIBOR**

APLIKATIVNI INOVACIJSKI PREDLOGI IN PROJEKTI

Osnovna šola Franca Rozmana - Staneta Maribor

Mentorica:
Nastja Spasković

Avtorice:
Minja Bigec,
Neža Bravar,
Ana Katarina Pal

Maribor, maj 2021

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	6
ZAHVALA.....	7
UVOD	8
1 KULTURNA DEDIŠČINA	9
1.1 Kulturna dediščina mesta Maribor	9
1.2 Projekt Zgodba o klopeh in ljudeh	11
1.2.1 Predstavitev klopi, vključenih v projekt Zgodba o klopeh in ljudeh.....	12
2 EKOLOGIJA.....	20
2.1 Ekologija v mestu Maribor	20
2.2 Ekologija v podjetjih	21
2.3 Ekologija v šolah	21
2.3.1 Pregled ekoloških projektov v šolah	21
2.4 Ekologija v naši šoli	22
2.5 Ekološki lončki	23
3 METODOLOGIJA DELA	24
3.1 Izvedba natečaja »Naša jubilejna klop«	25
3.2 Izbor »Naše jubilejne klopi«.....	25
3.3 Načrtovanje postavitve klopi	25
3.4 Načrt izvedbe natečaja »Naš ekološki lonček«	26
4 REZULTATI.....	27
4.1 Podatki o izvedbi natečaja »Naša jubilejna klop«	27
4.2 Prejeti izdelki in predstavitev izbranih 10 izdelkov	27

4.2.1 Predlog klopi 1	28
4.2.2 Predlog klopi 2	28
4.2.3 Predlog klopi 3	29
4.2.4 Predlog klopi 4	30
4.2.5 Predlog klopi 5	30
4.2.6 Predlog klopi 6	31
4.2.7 Predlog klopi 7	31
4.2.8 Predlog klopi 8	32
4.2.9 Predlog klopi 9	32
4.2.10 Predlog klopi 10	33
4.4 Vsebinsko-oblikovna predstavitev izbrane klopi	34
5 RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV	35
5.1 Finančno-izvedbeni načrt klopi	35
5.2 Potek realizacije načrta postavitve klopi	35
5.3 Družbenokoristni vidik projekta.....	36
ZAKLJUČEK.....	37
SEZNAM VIROV IN LITERATURE	38
Seznam virov fotografij	39

KAZALO SLIK

Slika 1: Zemljevid Maribora z nekaj označenimi lokacijami klopi.	11
Slika 2: Menjalnica knjig – Živa veriga	12
Slika 3: Klop igre, smeha in povezovanja.	12
Slika 4: Klop za zmenke.....	13
Slika 5: Kaluma.....	13
Slika 6: Ženska klop.	14
Slika 7: Odtisi časa.	14
Slika 8: Midva.	15
Slika 9: K'resnica svobode.	15
Slika 10: Sklop.	16
Slika 11: Stati inu obstati.	16

Slika 12: Ave triumphator.....	17
Slika 13: Klop.....	17
Slika 14: Klop generacij.....	18
Slika 15: Spomin.....	18
Slika 16: Tretnutek.....	19
Slika 17: Mali beli gaj.....	19
Slika 18: Predlog klopi 1.....	28
Slika 19: Predlog klopi 2.....	29
Slika 20: Predlog klopi 3.....	29
Slika 21: Predlog klopi 4.....	30
Slika 22: Predlog klopi 5.....	30
Slika 23: Predlog klopi 6.....	31
Slika 24: Predlog klopi 7.....	31
Slika 25: Predlog klopi 8.....	32
Slika 26: Predlog klopi 9.....	32
Slika 27: Predlog klopi 10ab.....	33

KAZALO TABEL

Tabela 1: Podatki o izvedbi natečaja.....	27
Tabela 2: Finančno-izvedbeni načrt klopi.....	35
Tabela 3: Potek realizacije inovacijskega predloga.....	35

POVZETEK

V preteklem šolskem letu smo na naši šoli izvedli kulturni dan o projektu Zgodba o klopeh in ljudeh. Avtorice smo se odločile organizirati natečaj likovnih osnutkov klopi in njihovih zgodb, izmed katerih bo izbrana klop okrasila šolski park, hkrati pa ob jubileju šole podala zgodbo naše šole in izobraževanja v mestu Maribor sploh. Na natečaj so se učenci množično odzvali. Izmed vseh zasnov smo v okviru strokovne komisije po določenih kriterijih izbrali 10 najustrežnejših klopi, za najustrežnejši primer pa smo pripravile tudi celoten izvedbeni načrt inovacijskega projekta. Cilj tega predloga ni samo postavitve klopi, ampak tudi vključitev klopi v projekt Zgodba o klopeh in ljudeh ter zasnova morda naslednjega uspešnega postavljanja klopi posameznih šol po mestu kot simbolov izobraževanja v mestu Maribor. Med snovanjem inovacijskega predloga in realizacije tega se je porodila še ideja o zmanjšanju porabe plastike v šolah. Postavitvi klopi bo tako sledil natečaj likovnega poustvarjanja ter snovanja slogana klopi. Izbran slogan in likovna podoba klopi bosta krasila ekološki (trajni) lonček, ki bo nadomestil številne plastične lončke, iz katerih pijemo v šoli. Ekološki lonček bo tako na eni strani obeležil zgodovino šole, s svojo trajnostjo in motom pa predstavljal vstop v novo ero, v katero vstopa šola. Morda bo tudi ostale šole spodbudil k podobnim zasnovam in tako prispeval k novi ekološki dobi v slovenskih šolah.

ZAHVALA

Za spodbudo, vodenje in usmerjanje bi se rade zahvalile naši mentorici, ki nam je pomagala izoblikovati našo idejo in jo zliti na papir. Prav tako se zahvaljujemo učiteljici slovenščine, je lektorirala inovacijski predlog. Rade bi se zahvalile tudi našim staršem, ki so nas pri delu spodbujali in se skupaj z nami veselili vmesnih uspehov. Nazadnje bi se rade zahvalile še vodstvu šole in ostalim članom komisije, ki bodo poskrbeli, da bo naš predlog doživel uresničitev ideje.

UVOD

Ali se kdaj vprašamo, koliko generacij otrok se v šolskih klopih zvrsti v 60. letih? Vprašamo se redko, odgovor pa je veliko. Klop tako dobi posebno simboliko, saj postane prostor, kjer so se usvajala znanja, rojevale ljubezni, zvrstile šale, prepiri in rešitve težav. Projekt Zgodba o klopih in ljudeh kaže prav to, da je lahko klop simbol veliko stvari. Simbol umetnosti, zgodovine, športa, družbe ... Ob spoznanju s projektom se rodi ideja. Kako oblikovati klop, ki bo simbol naše šole in bi z vključitvijo v omenjani projekt postala tudi kulturni spomenik mesta Maribor? Začnimo tam, kjer se rodi veliko idej. V šolski klopi. Tako nekako se je rodila ideja o postavitvi klopi, ki bo obeležila jubilej mestne šole, hkrati pa postala simbol povezanosti in znanja v mestu Maribor. Devetošolke smo se odločile razpisati natečaj, na katerem bi zbrale različne predloge učencev, in zasnovati načrt, kako bi klop ugledala luč sveta. Med delom se je porodila še ena ideja, ki jo je narekoval status EKO-šole, in sicer zasnova EKO-lončka. Obe ideji smo združile v predlog, katerega rezultat sta postavitve klopi kot simbola znanja in povezanosti ter zasnova EKO-lončka, ki bo zmanjšal preveliko količino porabljenih plastik v šoli.

1 KULTURNA DEDIŠČINA

Pri kulturni dediščini govorimo o dediščini bivanja in prehranjevanja, oblačenja, o dediščini obrti in drugih oblikah vsakdanjega gospodarskega prizadevanja človeka v mestih, trgih in na podeželju. Dediščine nam ne predstavljajo le spomeniki, ampak vse kulturne sestavine, ki so se v oblikah in načinih ohranile iz določenih zgodovinskih obdobj, ali jih vsaj poznamo kot oblike življenjskega sloga preteklosti. Torej je kulturna dediščina vsa tista človeška ustvarjalnost, ki je nastala mimo lastnega delovanja narave ali iz nje (Bogataj, 1992, str. 11 in 15).

Kulturna dediščina so človekove stvaritve in dejavnosti: zgodovinska mesta, gradovi, cerkve, etnološki objekti in drugo. V dediščini je ohranjeno ljudsko izročilo: šege, navade, ki se prenašajo na mlajše rodove. Muzeji imajo glavno vlogo pri ohranjanju predmetov, dokumentiranju in vrednotenju ter predstavljanju dediščine javnosti. V Sloveniji je velik del naravne in kulturne dediščine zaščiten (Jeršin Tomassini, 2016).

In kaj je tisti del kulturne dediščine, ki turista pripelje v mesto, kraj, državo? Kulturne motive turista spremlja želja po spremembi okolja zaradi spoznavanja drugih pokrajin, njihovih ljudi, kulturnih in umetniških stvaritev. Te lahko razdelimo na:

- željo po spoznavanju drugih dežel in njihovih naravnih ali družbenih značilnosti;
- željo po spoznavanju običajev, navad in jezikov drugih pokrajin ali dežel, (preizkušanje gastronomije, religioznih ali folklornih navad ...);
- zanimanje za kulturne in umetniške stvaritve (ogledovanje kulturnih spomenikov, muzejev, umetniških zbirk, umetniških prireditev ...) (Grajžl, 2007, str. 39 in 40).

1.1 Kulturna dediščina mesta Maribor

Maribor je mesto z izjemno bogato kulturno dediščino, ki svojo zgodovino meri z že 750-letno tradicijo. Je mesto z osmimi mostovi, s 3000-letno kulturno zgodovino, ki leži ob reki Dravi s pridihom srednjeveškega centra in zelenim Pohorjem. Število turistov lahko mesto Maribor poveča s strategijo razvoja kulturnega turizma. Prav kultura je tisto, kar turiste najbolj zanima. Zanima jih kultura bivanja, kultura preživljanja prostega časa, prehranjevanja itd. Kulturni turizem je veliko več kot le ogledovanje turističnih znamenitosti. Gostom lahko mesto ponudi našo zgodovino, etnologijo in kulturno dediščino. Mesto gosti kulturne prireditve, dobre koncerte, nudi pa tudi ogled mesta z okolico, prenočitve in dobre kulinarične pogostitve (Grajžl, 2007, str. 4).

Turistični kraj Maribor tako nudi privlačne možnosti za bivanje (naravne lepote, zdravilne vrelce, kulturnozgodovinske spomenike, etnološke posebnosti in običaje, kulturne zabavne in športne prireditve), infrastrukturne možnosti (možnost dostopa, prometne zveze) in receptivne možnosti (namestitveni objekti, parki, sprehajališča ipd.) (Grajžl, 2007, str 40).

V Mariboru je veliko kulturnih prireditev. Te prireditve razdelimo na prireditve visoke kulture (Boršnikovo srečanje, Festival Maribor ...), popularne prireditve (Festival stare trte, Festival Lent... in alternativne prireditve (prireditve Pekarne) (Grajžl, 2007, str. 23–26).

Pomembne kulturno-turistične ustanove v Mariboru delujejo kot lokalna turistična organizacija za pospeševanje turizma, oblikovanje celovite turistične ponudbe, spodbujajo razvoj turistične infrastrukture, promovirajo celovite turistične ponudbe in informirajo obiskovalce (Zavod za turizem Maribor, Turistično informacijski center – TIC, Kulturno-izobraževalno društvo KIBA) (Grajžl, 2007, str. 27–29).

Turista tako v mesto Maribor pripeljejo različne možnosti. Med temi so zagotovo zanimivejše vidnejše kulturne znamenitosti, ki niso namenjene le ogledovanju turistov, ampak tudi aktivni udeležbi na dogodkih prebivalcem mesta, učencem, dijakom, ki se v mestu šolajo in vsem drugim, ki so tako ali drugače povezani z mestom. Med pomembnejše kulturne znamenitosti spadajo Slovensko narodno gledališče, Kulturno-prireditveni center Narodni dom, Lutkovno gledališče, Umetnostna galerija, Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika, Mariborski grad, Glavni trg s kužnim znamenjem in Rotovžem, Židovski trg, Lent, Obrambni stolpi, Frančiškanska cerkev (Visit Maribor, 2019) ...

Veliko teh znamenitosti lahko vidimo, če se поблиžje spoznamo s projektom Zgodba o klopih in ljudeh, ki je prav kulturne znamenitosti mesta izbral za lokacije postavitev klopi, ki pripovedujejo takšne in drugačne zgodbe o mestu Maribor. Kulturne znamenitosti mesta je projekt povezal z zgodovino, kulturo, umetnostjo in mestu postavil nova obeležja v obliki klopi, ki zgodbena izročila povezujejo s sodobno umetnostjo, saj so vse klopi ustvarili še živeči umetniki. V nadaljevanju bomo spoznali, kaj mestu, njegovi kulturni dediščini in tistim, ki se nad njo navdihujejo, prinaša projekt Zgodba o klopih in ljudeh, ki je bila tudi izhodišče našega inovacijskega projekta.

1.2 Projekt Zgodba o klopih in ljudeh

Projekt Zgodba o klopih in ljudeh povezuje avtorje unikatnih, presežno oblikovanih klopi (arhitekta, kiparje, industrijske oblikovalce, slikarje), ki so pripravljeni podariti Mariboru in ljudem, ki v njem živijo, lastno ustvarjanje. Prebujajo medčloveško z namenom, da stopimo iz tistega, kar omejuje, vnesemo mestu izgubljeno energijo, dodamo k njegovi podobi in začnemo znova pripovedovati zgodbe o medsebojni povezanosti (Cizerl Kodrič, 2020).

Unikatno izdelane klopi popestrijo skrite koticke mesta, spodbujajo k povezovanju ljudi, oživljajo javne prostore, hkrati pa ljudje, ki so zasnovali te unikatne klopi, podarijo svojo zgodbo mestu. Projekt se je začel leta 2015, ko je društvo Zgodba o klopih in ljudeh dalo pobudo za postavitve prve klopi v mestu. Ta je bila postavljena kot menjalnica knjig pred Univerzitetno knjižnico v Mariboru. Osrednji namen projekta je dvig kakovosti bivanja, kulturno umetniške podobe mesta Maribor in socialne povezanosti med ljudmi. Klopi so zasnovane kot zgodbe, povezane s prostorom, kjer klopi stojijo. Idejo za projekt je zasnovala Liljana Jarh (sicer fizioterapevtka na oddelku za onkologijo UKC Maribor, prostovoljka v slovenskem društvu Hospic in vodja neprofitnega projekta Zgodba o klopih in ljudeh), ki naj bi idejo o postavljanju unikatnih klopi dobila, ko se je z ljudmi pogovarjala o dvoriščih, kjer so se nahajale tudi klopi za druženje. Vsak sogovornik je imel svojo podobo dvorišča, zato je želela obuditi številna dvorišča v Mariboru, ki so že zamrla. Prvo klop je oblikoval takratni njen pacient Nejc Brezovšek. V okviru projekta je bilo do sedaj postavljenih že šestnajst klopi (prav tam).

Slika 1: Zemljevid Maribora z nekaj označenimi lokacijami klopi.

1.2.1 Predstavitev klopi, vključenih v projekt Zgodba o klopeh in ljudeh

Klop **Menjalnica knjig – Živa veriga** je postavljena pred Univerzitetno knjižnico Maribor (Gospejna ul. 10). Zasnoval jo je Nejc Brezovšek, industrijski oblikovalec. Klop je bila namenjena spontanemu prehajanju knjig med bralci. Ima obliko knjige z razpirajočimi se listi in je narejena iz lesa (Mastnak, 2019).

Slika 2: Menjalnica knjig – Živa veriga

Klop **igre, smeha in povezovanja** stoji pred Osnovno šolo Prežihovega Voranca Maribor (Gospodsvetska ul. 10). Zasnovala jo je Lana Topolovec, oblikovalka. Klop je točka, ki povezuje nekdanje, sedanje in bodoče učence šole pri pridobivanju znanja in izkušenj. Razgibana oblika in različne višine prikazujejo rast znanja in izkušenj, ki jih otroci pridobivajo tekom šolanja. Izdelana je iz lesa (prav tam).

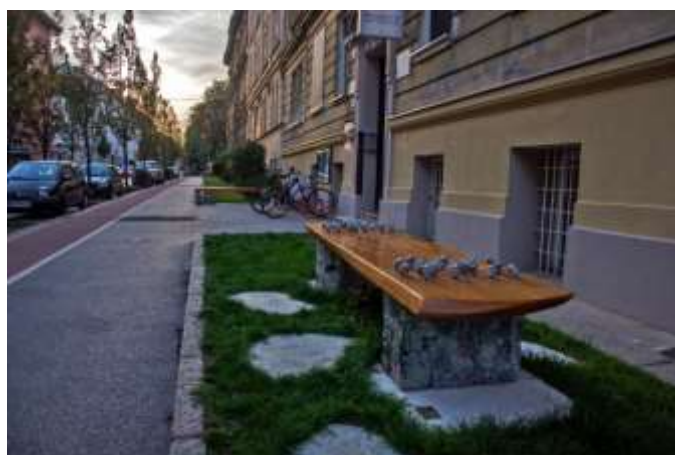
Slika 3: Klop igre, smeha in povezovanja.

Klop za zmenke se nahaja pred študentskimi domovi (Gospodsvetska cesta). Zasnoval jo je Robert Jurak, kipar. Ponazarja oblake solidarnosti, naslonjalo prikazuje prepletenost in povezanost misli, idej, čustev zaljubljenih parov. Ima obliko oblaka in je narejena iz železa ter lesa (prav tam).

Slika 4: Klop za zmenke.

Kaluma je postavljena je pred Andragoškim zavodom Maribor – ljudsko univerzo (Maistrova ul. 5). Zasnoval jo je Tomaž Plavec, akademski slikar. Ime in material te klopi sta pomensko izbrana. Kal-uma kot kaljenje uma, kar počnejo na ljudski univerzi. Klop je sestavljena iz treh delov: nog ali temeljev, ki jih je Plavec oblikoval iz stisnjenih aluminijastih pločevink, masivne hrastove deske (sedala), lesa, ki je star približno enako kot stavba, v kateri je Andragoški zavod že 90 let in glav, ki so zrasle skozi hrast (prav tam).

Slika 5: Kaluma.

Ženska klop se nahaja pred Sodnim stolpom na Lentu. Zasnovala jo je Metka Kovačič, akademska slikarka. Povezana je z inkvizicijskimi časi in s čarovniškimi procesi. Čipka spominja na žensko, izginulo v teh časih. Pozabljeno ogrinjalo na klopi je njena sled – ženska prihaja skozi vsa obdobja nezadržno ustvarjalna, povezovalna, vzdržljiva in globoko intuitivna. Del klopi je oblikovan kot kovinska čipka, sicer je narejena iz kovine in lesa (prav tam).

Slika 6: Ženska klop.

Klop **Odtisi časa** se nahaja pred Vodnim stolpom na Lentu. Zasnovali so jo Marika Vicari, akademska slikarka, Jernej Forbici, akademski slikar in Vladimir Forbici. Nosi zgodbo o Dravi, splavarjenju, trajni povezanosti mesta in njegovih prebivalcev z reko. Ima obliko valov, sicer pa je narejena iz lesa in kovine (prav tam).

Slika 7: Odtisi časa.

Klop **Midva** se nahaja na Slomškovem trgu, zasnoval jo je Marjan Drev, akademski kipar. Gre za dve klopi, ki sta par. Simbolizirata različnost v enem in sporočata, da je par več kot dvojica. Dve klopi tvorita celoto kljub njuni razliki v zavojih (mehki in oglati). Narejeni sta iz roza marmorja (prav tam).

Slika 8: Midva.

K'resnica svobode se nahaja pred časopisno hišo Večer (Ulica slovenske osamosvojitve 2). Zasnoval jo je Vojko Pogačar, akademski slikar. Klop ponazarja kresničko, iz katere lahko razberemo, da mediji težijo k resnici in o njej svobodno poročajo. Ima obliko kresnice, narejena pa je iz kovine in stekla (prav tam).

Slika 9: K'resnica svobode.

Klop **Sklop** stoji na Židovskem trgu. Zasnoval jo je Janko Rožič, arhitekt. Klop Sklop je klop povezovanja na vseh ravneh: med galerijami na Židovskem trgu, med naravo in kulturo, simbolno povezuje mesto z reko in hribi (dodana sta dva kamna s Pohorja in Kozjaka), človeka in svet ... Ima obliko elipse oz. kroga okoli drevesa. Narejena pa je iz kovine in kostanjevega lesa (prav tam).

Slika 10: Sklop.

Stati inu obstati stoji pred evangeličansko cerkvijo (Trubarjeva ul. 1). Zasnoval jo je arhitekt Uroš Rošker ob 50-letnici protestantizma (obdobja, ki je dalo Slovencem prvo tiskano knjigo). Ima obliko 12 trikotnih betonskih elementov in je narejena iz betona (prav tam).

Slika 11: Stati inu obstati.

Klop **Ave triumphator** se nahaja v mestnem parku, v bližini otroškega igrišča. Zasnoval jo je oblikovalec Miha Kuhar. Posvečena je olimpijcu Leonu Štuklju, njegovi krogi, odliti v večni bron, so del klopi. Klop je hkrati spomenik, klop in telovadno orodje. Ima obliko klopi s krogi in je narejena iz lesa in brona (prav tam).

Slika 12: Ave triumphator.

Klop **Klop** stoji na dvorišču Lutkovnega gledališča Maribor (Vojašniški trg 2a). Zasnoval jo je Primož Pugelj, akademski slikar. Klop ponazarja maske, ki nas spodbujajo k temu, da se v prostoru, pred katerim klop stoji, naučimo dobrega, lepega in ustvarjalnega. Sestavljena je iz treh krožno razporejenih mask, sestavljenih iz 30.000 majhnih železnih delcev in okroglega sedala. Narejena je iz kovine (prav tam).

Slika 13: Klop.

Klop generacij se nahaja pred Srednjo šolo za oblikovanje Maribor (Park mladih 8). Zasnovali so jo arhitekti Sašo Žolek, Goran Piršić in Davor Fistrić. Namenjena je različnim generacijam, ki lahko na njej sedijo, ležijo, počivajo ali stojijo. Postavljena je bila ob 70. obletnici šole in ima zahtevno nedoločljivo obliko in meri 30 metrov. Izdelana je iz recikliranega betona (prav tam).

Slika 14: Klop generacij.

Klop **Spomin** se nahaja pred stavbo bivšega kazenskega doma v Mariboru (za Europarkom, smer Tabor). Zasnovale so jo študentke arhitekture Maja Žalik, Tjaša Pauko, Lucija Cvejan in Sara Milič pod mentorstvom prof. Nandeta Korpnika. Klop povezuje zgodovino zgradbe z njenim sedanjim in prihodnjim pomenom. Ima obliko kroga, ki ponazarja sklenjenost. Narejena je iz gladkega betona in kovine (prav tam).

Slika 15: Spomin.

Trenutek stoji na desnem nabrežju Drave (ob sprehajalni poti v bližini gostilne Orient). Zasnovala jo je Vlasta Čobal Sedmak, kiparka. Klop je simbolično posvečena izgubi bližnjih in delovanju slovenskega društva Hospic. Ima obliko paviljona, ki simbolizira prostor zavetja. Narejena je iz betona in kovine (prav tam).

Slika 16: Trenutek.

Klop **Mali beli gaj** stoji ob zgradbi oddelka za onkologijo UKC Maribor. Je prostor druženja, počitka in umiritve za bolnike, njihove svojce in zaposlene. Zasnovala jo je arhitektka Tina Kuhar (Bezjak, 2020).

Slika 17: Mali beli gaj.

2 EKOLOGIJA

O tem, ali se izraz ekologija smiselno uporablja v primeru aktivnosti, ki spodbujajo družbo k spreminjanju življenjskih navad tudi v smeri zmanjševanja odpadkov, ali je bolje uporabljati izraza, kot sta okoljevarstvo ali naravovarstvo, se krešejo mnjenja. Pravzaprav pri tem poimenovanje niti ni pomembno, so pa izrednega pomena dejanja in ukrepi v smeri varovanja okolja, ki jih posameznik ali državne ustanove in nenazadnje vlada pričnejo izvajati na vseh področjih sodobne družbe. Prav bi bilo, da bi se v tej smeri zamislila tudi podjetja, ki povečujejo delež odpadkov s povečevanjem števila embalaž, v katere so zapakirani njihovi izdelki, kar je posledica ne samo nuje, temveč tudi tržnih aktivnosti ter želja sodobne družbe po čim večji prodaji, saj je v sodobnem času to bistvenega pomena za preživetje (Škrlj, 2012).

Otroke in mladostnike je v današnjem času zelo težko prepričati v ekološko vedenje, če jih tega niso naučili njihovi starši. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi različne nevladne organizacije in seveda nenazadnje tudi sama šola.

2.1 Ekologija v mestu Maribor

Pregled različnih spletnih strani, ki so navedene v kazalu virov, so pokazale, da si ljudje v mestu Maribor prizadevajo za ekološko ozaveščenost z najrazličnejšimi programi, kot so:

- Maribor čistega zraka in »temnih noči«, ekološki projekt, ki sledi ideji izobraževanja o trajnosti mobilnosti, ozaveščanja in izobraževanja za zmanjšanje obremenitve okolja in izobraževanja o problematiki svetlobnega onesnaževanja.
- EKO-grafit, natečaj za izdelavo grafita iz ekoloških materialov.
- EKO-ART Maribor, projekt, ki temelji na ozaveščanju pomena reke Drave kot dela mesta, ki ga prebivalci ne smejo uničevati.
- Skupnostni urbani EKO-vrt, vzpostavitev prvega certificiranega urbanega vrta v Sloveniji.
- Moj Maribor – moj eko dom, projekt, v katerem sodelujejo vrtci, šole, različne organizacije, občani, ki si prizadevajo za širjenje pomena varovanja okolja in ohranjanja čistega mesta. Gre za izvedbo čistilnih akcij, ustvarjanje plakatov, risbic ...

Sklenemo lahko, da v mestu Maribor poteka že veliko ekoloških projektov, ki si prizadevajo za ekološko ozaveščenost med ljudmi. Kdo vse si v mestu Maribor še prizadeva za ekološko ozaveščanje prebivalcev mesta?

2.2 Ekologija v podjetjih

Za trajnostno družbo je potrebno imeti ozaveščeno prebivalstvo, ki mu okolje predstavlja pomembno vrednoto. Ozaveščanje ima tako pomembno vlogo v skrbi za okolje. Na vseh področjih si moramo prizadevati zmanjševati vplive na okolje in tako izboljšati pogoje za življenje ter ohranяти zdrav slog življenja in čisto okolje. Zato tudi številna podjetja nudijo različne delavnice, pogovorne urice in predavanja, kjer prav o tem ozaveščajo otroke in tudi druge prebivalce. Eno izmed večjih podjetij, ki se ukvarjajo z EKO-ozaveščanjem v mestu Maribor je podjetje SNAGA Maribor. Projekti, ki jih podjetje organizira ali v njih sodeluje so:

- »Naj se sanje zapuščenih tačk uresničijo«;
- Okoljsko ozaveščanje mladih, ki je programska zloženka, ki zajema različne oblike ozaveščanja. Zloženke so ponudili vrtcem, osnovnim in srednjim šolam v šolskem letu 2019/2020;
- Evropski projekt WINPOL, projekt preučevanja podzemnih sistemov, spoznavanje dobrih praks v Evropi;
- Urban Soil 4 Food, projekt, v katerem Snaga skupaj z osmimi partnerji sodeluje v projektu, katerega cilj je uporaba odpadkov v mestu za proizvodnjo in vrednotenje novih proizvodov in hrane z inovativnim postopkom za proizvodnjo zemljine (Snaga, 2021).

2.3 Ekologija v šolah

Program Ekošola Slovenija je začel delovati leta 1996, najprej z dvema šolama, potem pa se je nenehno krepil. Leta 2002 so se vanj vključili tudi vrtci. Število sodelujočih je hitro naraščalo in zdaj program združuje vrtce, osnovne in srednje šole, centre šolskih in obšolskih dejavnosti, dijaške domove in fakultete, ki sledijo metodologiji sedmih korakov in si prizadevajo za prestižno zeleno zastavo (Dolinšek, 2016, str. 7).

2.3.1 Pregled ekoloških projektov v šolah

V nadaljevanju je predstavljenih nekaj projektov, ki se z namenom ekološke ozaveščenosti učencev izvajajo po šolah.

- Energija poganja svet

Sklop Energija poganja svet predstavlja projekte, v okviru katerih so učenci po šolah spoznali različne vrste virov energije in učinkovito rabo energije. Rezultati so pokazali konkretne energijske prihranke in izboljšave.

- Odpadki so nov vir

Med najstarejšimi je projekt Ekopaket, ki je namenjen ozaveščanju o odgovornem ravnanju z odpadki in spodbujanju ločenega zbiranja in odlaganja odpadne kartonske embalaže za mleko in sokove.

– Voda je življenjska vrednota

Pri projektih programa Ekošola, ki v središče postavljajo vodo in vodne vire, mladi s sodelovanjem mentorjev in strokovnjakov merijo, opazujejo, vrednotijo, načrtujejo.

– Hrana vpliva na dobro počutje in naše okolje

Shema šolskega sadja in zelenjave, Tradicionalni slovenski zajtrk, Hrana ni za tjavendan, Odgovorno s hrano so projekti, ki združujejo številne vidike odgovornega prehranjevanja in gibanja.

– Biotska raznovrstnost je naše ogledalo

Biotsko raznovrstnost obravnavamo samostojno ali v sklopu drugih projektov. To temo pogosto uvrstimo v Ekokviz za osnovne in Ekokviz za srednje šole

– Trajnostna mobilnost postavlja vrsto izzivov

Tudi tematiko trajnostne mobilnosti so učenci in dijaki obravnavali v sklopu Ekokviza za osnovne šole in Ekokviza za srednje šole.

– Okolica šole je več kot samo videz

Z uvedbo projekta Šolska VRTilnica sta bili v slovenske šole vnešeni novost in svežina, s katerima so bile na zanimiv in praktičen način uvedene osnove ekološkega vrtnarjenja in pridobivanja vrtnarskih spretnosti v šolah.

– Ohranjanje našega sveta

Je projekt za dodatno, poglobljeno znanje učencev o različnih okoljskih temah, kot so spoznavanje izzivov trajnostnega razvoja, ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine, raziskovanje vplivov lastnega delovanja na podnebne spremembe (Dolinšek, 2016, str. 25–28).

2.4 Ekologija v naši šoli

Tudi naša šola je EKO-šola, kar pomeni, da skrbimo za redno ozaveščanje o ločevanju odpadkov, porabi pitne vode, električne energije in ponovni uporabi odpadnih embalaž. Vsako leto tradicionalno izvedemo tehnični dan, v okviru katerega se lotimo predelave odpadkov v uporabne predmete (npr. izdelava vrečk za večkratno uporabo iz odpadnega blaga). Prav tako se vsako leto pomerimo v ekološki ozaveščenosti na EKO-kvizu. Z ekološko ozaveščenostjo v mislih je nastala tudi naša pobuda o izdelavi trajnega EKO-lončka, ki bi ga prejel vsak učenec in zaposleni na šoli, tako pa bi preprečili uporabo številnih plastičnih

lončkov v šoli. S tem namenom bomo oblikovali natečaj, ki bo nadaljeval zgodbo naše jubilejne klopi, saj bo lonček nosil izbrano likovno ilustracijo postavljene jubilejne klopi in slogan šole, ki ga bomo izbirali na istem natečaju v jubilejnem letu. V kolikor bo izvedba obrodila dobre rezultate, je projekt možno razširiti tudi na ostale šole, ki bi lahko oblikovale svoje lončke. Tako bi mesto pridobilo še en EKO-projekt, ki bi doprinesel k ekološki ozaveščenosti v šolah in zmanjšanju porabe velikih količin plastike.

2.5 Ekološki lončki

Plastični izdelki imajo lahko kratko uporabno dobo, na drugi strani pa je njihov razpad dolg več stoletij. Slednje ima izrazite negativne posledice za okolje. Da običajna plastika, ki ni biorazgradljiva, razpade, lahko traja tudi 450 let. Tudi izdelki, kot so plastične vrečke, potrebujejo desetletja. In ne nazadnje, ribiška vrvica, zelo nedolžna in na videz neškodljiva, razpada kar 600 let (Radonjič, 2008).

Če se ozremo le 20 let nazaj, je bilo odmetavanje odpadkov v morja dovoljeno skoraj po vsem svetu. Danes je na srečo to v večini držav že prepovedano. Še zmeraj pa je alarmanten podatek, da je v morjih kar 90 % trdih odpadkov iz plastike. V oceanih po svetu so grmade, ki povzročajo vrtince, kar so znanstveniki poimenovali plastična juha (Kajfež, 2014).

V šoli plastične lončke vsakodnevno uporabljamo za pitje vode. Slednja je v Sloveniji še zmeraj pitna in dostopna, a z nepremišljenim ravnanjem z okoljem lahko to hitro spremenimo. Presojamo, da so šole tako prostor, ki bi moral v prvi vrsti prispevati k zmanjševanju porabe plastike. Slednjo bi lahko zmanjšali, če bi vsak od učencev in zaposlenih imel svoj lonček, narejen in trajnih materialov. Tega bi lahko vsakodnevno uporabljali za pitje vode in tako manj obremenjevali okolje.

Zagotovo se je na tem mestu smotrno vprašati, iz katerega materiala je smiselno izdelati trajni lonček. Primeren material se nam zdi bambus, saj je trajen, naraven. Prav tako pa nam odpre vpogled v nove ideje in razmisleke. Smotrno bi bilo razmisliti o zasnovi manjšega vrta, kjer bi bambus tudi gojili in delno prispevali k ustvaritvi osnovnega materiala, iz katerega bi lonček bil.

Ne glede na razmisleke in vprašanja, ki se ob inovacijskem predlogu odpirajo, je izvedba zadanega ekološkega projekta nujna, v kolikor želimo do pitne vode brezskrbno dostopati še leta.

V nadaljevanju predstavljamo metodologijo inovacijskega predloga klopi in ekološkega lončka.

3 METODOLOGIJA DELA

Inovacijski predlog je nastal kot ideja ob izvedbi kulturnega dne, ko smo učenci naše šole podrobneje spoznali projekt Zgodba o klopeh in ljudeh. Ker je bil v okviru kulturnega dne, ki je bil izveden interaktivno in nas je seznanjal s podatki o klopeh, načrtovan tudi ogled klopi, smo učenci kmalu ugotovili, kako pomembni kulturni spomeniki so klopi in se začeli zavedati, da se mimo teh spomenikov vsakodnevno sprehajamo, njihovih zgodb pa ne poznamo. Ob spoznanju s klopmi smo se snovalke inovacijskega predloga spomnile, da naša šola kmalu praznuje visok jubilej, zato smo v postavitvi klopi videle možnost obeležja pomena naše šole v mestu in možnost obogatitve mesta s še enim kulturnim spomenikom, ki bo izpostavil pomen šolanja v mestu. Jubilej je za šolo prelomnica, zato smo razmišljale tudi o vzpostavitvi česa novega znotraj šole. Ker smo EKO-šola, ki si prizadeva skrbno ločevati odpadke in skrbeti za okolje, smo prišle na idejo, da poleg postavitve klopi, jubilej obeležimo še ekološko. Prvi del inovacijskega predloga, ki zajema načrtovanje in postavitev jubilejne klopi, smo že izvedle, zato so metode v tem delu že preverjene in kažejo prve rezultate. V drugem delu predstavljamo inovacijski predlog ekološkega lončka, katerega idejo bomo začele realizirati ob koncu tekočega šolskega leta in jo bodo nadaljevali v skrajnem začetku prihodnjega šolskega leta.

Naša zasnova inovacijskega projekta temelji na naslednjih korakih:

- pregled literature o kulturni dediščini, projektu Zgodba o klopeh in ljudeh, ekologiji;
- zasnova natečaja »Naša jubilejna klop« (ime natečaja smo za potrebe anonimnosti spremenile);
- pregled oddanih izdelkov natečaja;
- oblikovanje komisije za izbor izdelkov, primernih za realizacijo;
- izbor 10 finalistov;
- izbor izbrane klopi;
- finančni in izvedbeni načrt postavitve klopi;
- načrt izvedbe natečaja »Naš ekološki lonček« (ime ponovno prilagojeno ohraniti anonimnosti), ki ga bo krasila izbrana likovna podoba jubilejne klopi in izbran moto;
- oblikovanje prihodnosti obeh predlogov in njune družbene koristi.

3.1 Izvedba natečaja »Naša jubilejna klop«

Natečaj »Naša jubilejna klop« je bil izveden na ravni šole, kar pomeni, da so se na natečaj odzvali učenci od 1. do 9. razreda. Učenci so prejeli gradivo o projektu Zgodba o klopih in ljudeh, v katerem so bile klopi predstavljene po določeni shemi. O vsaki klopi so izvedeli, iz katerega materiala je bila narejena, kdo jo je izdelal, kakšno ime nosi, kakšna je njena zgodba in kakšna je njena oblika (opis in fotografija). Na koncu interaktivnega gradiva se je nahajal likovno-literarni izziv, ki je učence nagovoril k ustvarjanju »Naše jubilejne klopi«, in sicer po naslednji shemi:

- skica zasnove klopi,
- ime klopi,
- opredelitev materialov, iz katerih naj bo narejena,
- zgodba klopi (pomen klopi).

Učenci so se na natečaj množično odzvali in oddali zelo kreativne ideje, ki jih bomo predstavile v poglavju rezultati.

3.2 Izbor »Naše jubilejne klopi«

Za izbor »Naše jubilejne klopi« smo morali oblikovati šolsko komisijo, ki je odločala o tem, katere klopi so glede na zgodbo in obliko primerne za postavitve klopi v šolskem parku. Prav tako je bila pomembna izbira materiala, saj je bilo potrebno upoštevati stroškovno shemo šole. Oblikovali smo komisijo, ki smo jo sestavljale učenke, snovalke inovacijskega predloga, učiteljici, ki sta nam pomagali izvesti natečaj, vodstvo šole in učiteljica likovne vzgoje. Najprej smo izbrali 10 zanimivejših klopi. Izbor je potekal glede na naslednje kriterije:

- inovativnost,
- aktualnost,
- obstojnost,
- stroškovna dostopnost.

S pomočjo postopka izločanja glede na zgornje kriterije smo izbrali klop, ki jo bomo glede na sodelovanje z oblikovalcem prilagodili in jo postavili v šolski park ob jubileju šole. Prav tako si prizadevamo za vključitev klopi v projekt Zgodba o klopih in ljudeh, saj bi tako klop postala tudi kulturni spomenik mesta.

3.3 Načrtovanje postavitve klopi

Ta korak je zajemal izbor lokacije, kje bo klop postavljena, prav tako pa izbor materialov in zasnovo predvidene stroškovne sheme. Po pregledu šolske okolice smo z obzirom na možnost

vključitve klopi v projekt Zgodba o klopih in ljudeh izbrali prostor, ki je ne glede na odprtost šole vidno dostopen obiskovalcem. Zato smo se odločili, da bo klop krasila dvorišče pred našo šolo.

Sledil je izbor materialov, ki je potekal v že prej omenjeni sestavi. Materiale smo izbirali po treh kriterijih, in sicer:

- obstojnost,
- skladnost z obliko klopi,
- stroškovna obremenitev šole.

Za postavitev smo izbrali kombinacijo betona in marmorja. Možna je prilagoditev materialov glede na izbranega oblikovalca klopi.

3.4 Načrt izvedbe natečaja »Naš ekološki lonček«

Načrta natečaja smo se lotile po že znani shemi, ki smo jo razvile za izvedbo natečaja »Naša jubilejna klop«. Ob izvedbi natečaja bodo učenci prejeli gradivo o ekološki ozaveščenosti po šolah in bodo nagovorjeni k ustvarjanju, izhajajoč iz postavljene klopi. Ker želimo, da lonček krasi podoba naše klopi, našega jubilejnega spomenika, je realizacija natečaja vezana na postavitev klopi. Ker smo devetošolke, bomo morale izvedbo morda prepustiti mlajšim učencem, a se glede na zasnovo ne bojimo, da ta ne bo ustrezno izvedena. Na natečaju bodo učenci:

- ustvarili likovno podobo postavljene jubilejne klopi,
- oblikovali moto naše šole.

Izbor izdelkov bo potekal na že znan način. Po izboru bo šola izdelala ekološke lončke, ki jih bo na sprednji strani krasila podoba klopi, na zadnji pa moto šole.

4 REZULTATI

4.1 Podatki o izvedbi natečaja »Naša jubilejna klop«

Naslov natečaja	»Naša jubilejna klop«
Namen natečaja	Spoznati pomen kulturne dediščine za mesto Maribor in idejno oblikovati in zgodbena zasnovati klop, ki jo bomo postavili ob jubileju naše šole kot kulturni spomenik šole in mesta Maribor.
Udeleženci natečaja	Učenci od 1. do 9. razreda.
Način izvedbe	Razpis natečaja v okviru kulturnega dne.
	Oddaja izdelkov v posebej oblikovan elektronski predal.
Vsebinski elementi natečaja	Predstavitev projekta Zgodba o klopih in ljudeh.
	Oblikovna zasnova klopi.
	Zgodbena zasnova klopi.
Analiza rezultatov	Ureditev oddanih izdelkov po razredih.
	Oblikovanje komisije.
	Izbor 10 izdelkov glede na zgoraj predstavljene kriterije.
	Izbor klopi.

Tabela 1: Podatki o izvedbi natečaja.

4.2 Prejeti izdelki in predstavitev izbranih 10 izdelkov

Na natečaj je prispelo 229 izdelkov učencev od 1. do 9. razreda osnovne šole. Izmed vseh prispelih izdelkov smo glede na prej predstavljene kriterije izbrali 10 izdelkov, ki jih predstavljamo v nadaljevanju. V kolikor ime klopi ni posebej izpostavljeno, pomeni, da je avtor predloga klop poimenoval po imenu natečaja. Ime izvira iz osebe, po kateri se šola imenuje, zato ga ne imenujemo. Glede na lokacijo postavitve so bili avtorji predlogov enotni, in sicer so klopi umestili pred šolo, kjer bi bila klop tudi najbolj vidna in uporabljana. V nadaljevanju so izbrani primeri predstavljeni z vidika zgodbe, materialov in skice posameznih klopi.

4.2.1 Predlog klopi 1

Zgodba klopi

Klop ponazarja povezovanje učencev, njihovo sodelovanje in povezanost ne glede na interese, ki razlikujejo učence. Klop ima 4 noge, ki predstavljajo različne interese učencev (glasbene, športne, znanstvene, literarne). Krožna zasnova klopi ponazarja njihovo povezanost.

Materialna zasnova klopi

Kovinske noge, saj je kovina trajen material, ki je tudi vzdržljiv. Sedalo iz lesa, ki je naraven material, zagotavlja udobje.

Slika 18: Predlog klopi 1.

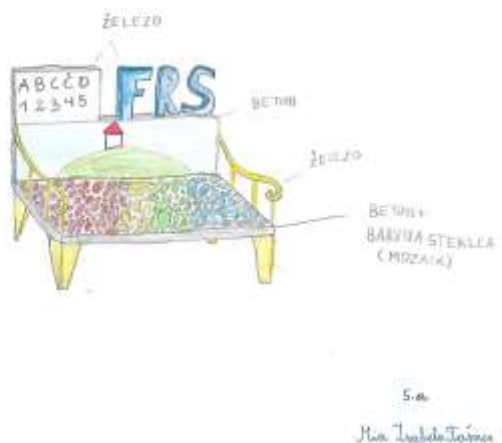
4.2.2 Predlog klopi 2

Zgodba klopi

Sedalo klopi ponazarja raznolikost učencev in učiteljev ter ostalih delavcev šole. Na naslonu je freska, ki prikazuje Piramido, zaščitni znak šole in hrib v bližini šole. Nad naslonom se nahaja šolska tabla, ki ponazarja začetnice naše šole. Klop predstavlja šolo in raznolikost v njej.

Materialna zasnova klopi

Klop naj bo narejena iz železa, betona in barvnih stekelc v mozaiku.

Slika 19: Predlog klopi 2.

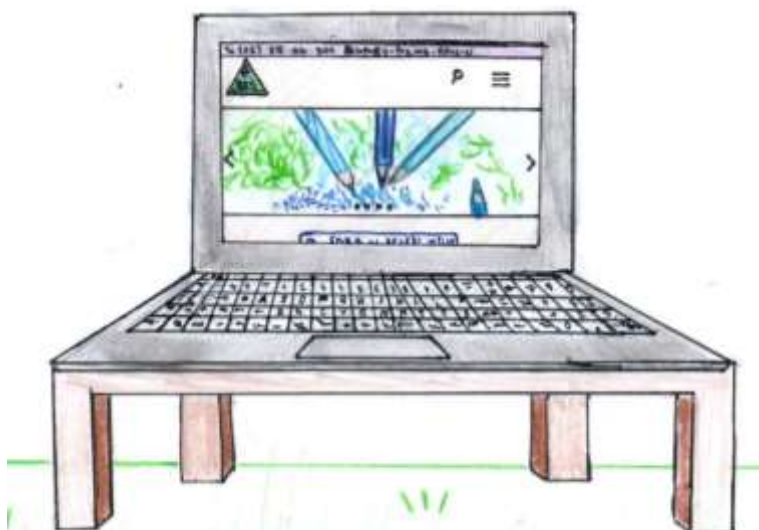
4.2.3 Predlog klopi 3

Zgodba klopi

Klop ponazarja spomin na čas, ki nas je vse izpostavil novi situaciji, to je učenju in delu na daljavo. Klop bi ponazorila premagano oviro na poti izobraževanja in uspeh šole v letih, ki jih je dočakala.

Materialna zasnova klopi

Les in beton.

Slika 20: Predlog klopi 3.

4.2.4 Predlog klopi 4

Zgodba klopi

Lupina ponazarja zavetje, ki ga učencem predstavlja šola. Krog na sredini simbolizira povezanost členov šole.

Materialna zasnova klopi

Sredina klopi (krog) je iz lesa, saj povezanost daje občutek toplote kot les. Lupina naj bo iz železa, ki je trdno kot znanje.

Slika 21: Predlog klopi 4.

4.2.5 Predlog klopi 5

Zgodba klopi

Klop predstavlja šolo kot stičišče dobrih športnikov in pridnih učencev. Šola je prostor, kjer razvijamo naše sposobnosti in pridobivamo znanje. Deblo ponazarja, da smo EKO-šola.

Materialna zasnova klopi

Les in beton.

Slika 22: Predlog klopi 5.

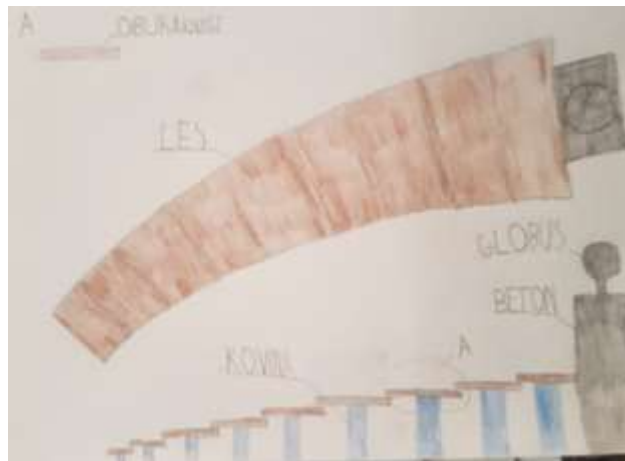
4.2.6 Predlog klopi 6

Zgodba klopi

Stopnice predstavljajo razrede izobraževanja. Ko jih opravimo 9, se lahko odpravimo v svet (globus).

Materialna zasnova klopi

Les, kovina, beton.

Slika 23: Predlog klopi 6.

4.2.7 Predlog klopi 7

Zgodba klopi

Klop bi bila posvečena človeku, po katerem je šola poimenovana. Na njej bi bili tudi osnovni podatki o njegovem življenju.

Materialna zasnova klopi

Les, kovina.

Slika 24: Predlog klopi 7.

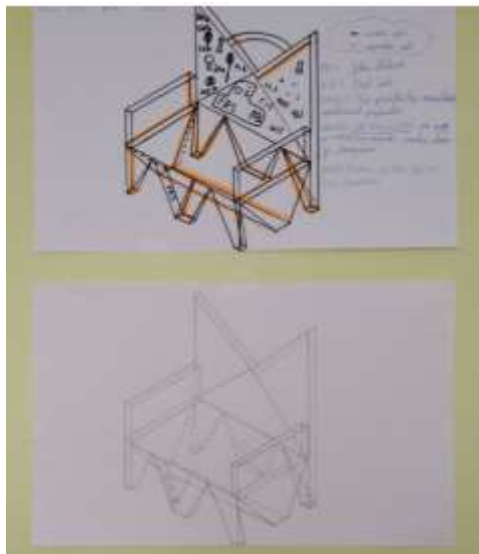
4.2.8 Predlog klopi 8

Zgodba klopi

Skica predstavlja klop znanja. Raznolikost robov klopi in njeno naslonjalo ponazarjata šolske predmete.

Materialna zasnova klopi

Les, kovina.

Slika 25: Predlog klopi 8.

4.2.9 Predlog klopi 9

Zgodba klopi

Noge klopi predstavljajo znanje, ki ga v šoli pridobivamo (številke, črke). Obstočnost naslonjala omogoča povezanost ljudi, kakor povezanost omogoča tudi obstoj šole.

Materialna zasnova klopi

Les, kovina.

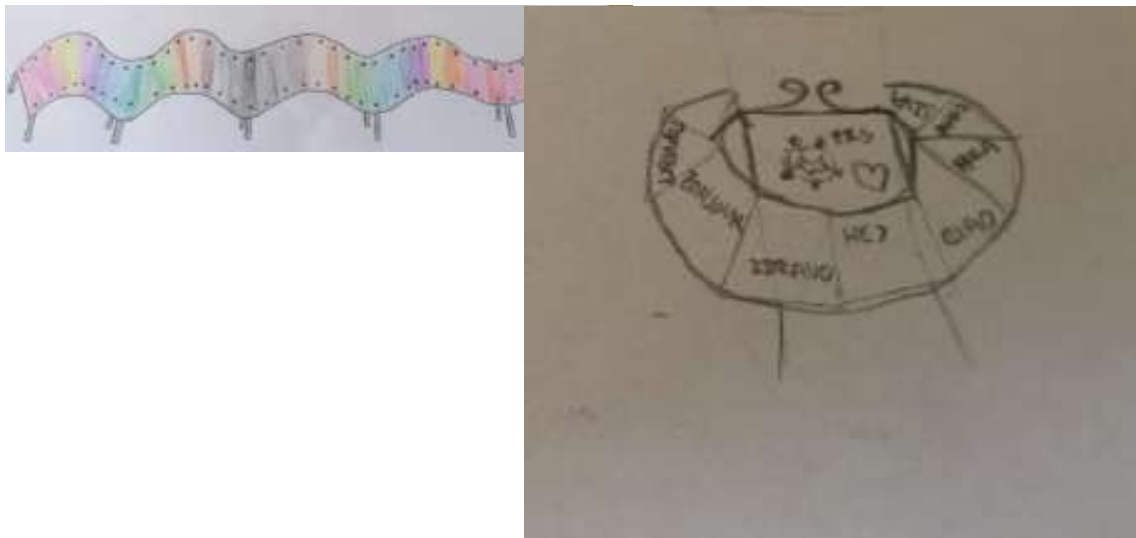
Slika 26: Predlog klopi 9.

4.2.10 Predlog klopi 10

Zgodba klopi

Material na zasnova klopi

Spodnja predloga klopi predstavljata zgodbo naše večjezičnosti. Na šoli govorimo veliko jezikov. Premagovanje jezikovnih ovir doprinaša k povezanosti in mavričnosti naše šole.

Slika 27: Predlog klopi 10ab.

4.4 Vsebinsko-oblikovna predstavitev izbrane klopi

Izbrana klop je vsebinsko ustrezala vsem predpisanim kriterijem natečaja, in sicer:

- oddana skica zasnove klopi,
- ime klopi (anonimnost),
- opredelitev materialov, iz katerih naj bo narejena,
- zgodba klopi (pomen klopi).

Po sistemu izločanja, ki ga je opravila komisija, je ta preučila, da klop glede na ostale:

- izstopa v inovativnosti,
- zagotavlja aktualnost,
- predvideva uporabo obstojnih materialov,
- je finančni okvir postavitve klopi stroškovno dostopen.

Zgodba izbrane klopi pravi, da je ključ do uspeha šole povezanost ne glede na raznolikost interesov (predlog klopi št. 1). Slednja je nujna, da lahko predlagana zasnova klopi vzdrži, hkrati pa je nujna, da lahko tako dolgo obdobje vzdrži tudi šola. Ljudi v njej povezujejo znanja. Predajanje, sprejemanje, povečevanje obsega znanja. Noge klopi prikazujejo, kako raznolika znanja v šoli pridobivamo. Klop je zasnovana kot misel, da znanje povezuje, povezanost pa je temelj vsake šole in družbe. Klop in njena zgodba sta tako inovativni, saj dva osnovna elementa vzgoje in izobraževanja povežeta v nov vidik. Prav tako klop pripoveduje večno aktualno zgodbo, ki ni bila pomembna samo v zgodovini šole, temveč je nujno potrebna tudi za njeno prihodnost. Tudi izbira materialov je skladna tako z zgodbo klopi (povezovanje naravnih materialov s trajnimi in obstojnimi), ki nakazuje na to, kako enostavno je lahko dosegati dobre rezultate, trajnost, če samo enostavno sledimo ideji povezanosti. Prav tako sta materiala ugodno izbrana glede na trajnost, obstojnost in stroškovno shemo. Slednja je skupaj z izvedbenim načrtom predstavljena v naslednjem poglavju.

5 RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV

5.1 Finančno-izvedbeni načrt klopi

V nadaljevanju je predstavljen finančni načrt postavitve klopi. V tabeli so zajeti okvirni predvideni stroški, ki se lahko glede na dokončno oblikovani izdelek in porabo materiala spreminjajo.

Predmet financiranja	Elementi predmeta financiranja	Predvideni strošek
Priprava prostora postavitve klopi	Izravnavna terena, tlakovanje	200,00 evrov
Strokovno oblikovanje izbrane ideje	Oblikovanje klopi, izdelava načrta z merami, izračun porabe materialov	500,00 evrov
Izdelava klopi	Izdelava kovinskega in lesenega dela klopi	1000,00 evrov
Postavitev klopi	Transport klopi, postavitev v okolico	100,00 evrov
Skupaj predvideni stroški:		1800,00 evrov

Tabela 2: Finančno-izvedbeni načrt klopi.

5.2 Potek realizacije načrta postavitve klopi

Realizacija načrta postavitve klopi je v teku, kar pomeni, da so določeni koraki v izvedbi inovativnega predloga že opravljeni, nekateri pa so predvideni za dokončanje v času po oddaji inovacijskega predloga. Spodaj predstavljamo shemo poteka realizacije inovacijskega predloga.

Izvedbeni korak	Status izvedbenega koraka	Časovna opredelitev
Razpis natečaja	Zaključeno	September 2020
Zaključek natečaja	Zaključeno	Oktober 2020
Oblikovanje komisije izbora	Zaključeno	November 2020
Izbor izdelkov in končnega izdelka	Zaključeno	December 2020
Razpis oblikovanja, izdelave	V teku	Marec, april 2021
Izdelava klopi	Predvideno	Junij, julij, avgust 2021
Postavitev klopi	Predvideno	September/oktober 2021

Tabela 3: Potek realizacije inovacijskega predloga.

5.3 Družbenokoristni vidik projekta

Postavitev klopi in razvoj ekološkega lončka je zasnova, ki lahko veliko doprinese mestu Maribor v več pogledih:

- nov kulturni spomenik, ki izkazuje pomen povezanosti v šoli in pomen izobraževanja v mestu,
- nova kulturna točka v mestu, ki jo lahko vključimo v že obstoječo turistično pot v okviru projekta Zgodba o klopeh in ljudeh,
- spodbuda ostalim šolam k zasnovi svojih klopi,
- morebitna nova turistična šolska učna pot, ki bi vodila med posameznimi šolskimi klopmi ter ljudem širila obzorje o razvoju in pomenu izobraževanja v mestu Maribor,
- zmanjšanje porabe plastike v šoli,
- zasnova ekoloških lončkov posameznih šol, s tem pa trajnostno zmanjšanje porabe plastike v šolah.

Oba predloga v družbo vnašata novo korist, ki je z vidika klopi kulturnega in turističnega pomena, z vidika lončka pa ekološkega. Oba predloga sta zasnovana za primer ene šole, a sta prenosljiva tudi na širšo populacijo.

Ne nazadnje gre v obeh primerih za predloga, ki bi v primeru prenosljivosti učence mariborskih šol spodbudila k razmisleku o pomenu izobraževanja, pomenu njihove šole v mestu, kreativnem razmisleku o novih zgodbah in klopeh, o ekološki ozaveščenosti in razmišljanju o njej ter kreativnemu izrazu reševanja ekološke problematike na ravni mariborskih šol.

ZAKLJUČEK

Že obstoječi projekt Zgodba o klopih in ljudeh nas je med predstavitvijo v sklopu kulturnega dne nagovoril k razmisleku o pomenu takšnega projekta za mesto, njegovo kulturno dediščino in ljudi, ki v njem živijo. Ker smo v jubilejnem letu, ko naša šola praznuje pomembno obletnico, smo se snovalke inovacijskega predloga odločile šolo povezati z mestom s postavitvijo še ene klopi, novega kulturnega spomenika, ki ne bo samo spomenik šole, ampak tudi simbol znanja in povezanosti, ki ju mesto potrebuje. Zasnovele smo inovacijski predlog, ki je predvideval izpeljavo natečaja, na katerega so se učenci odzvali z idejami zasnove klopi. Predstavljali so nove zgodbe, skice, imena, materiale. Z oblikovanjem komisije je bilo na natečaju izbranih 10 finalistov, izmed teh pa klop, ki bo s postavitvijo postala simbol znanja in povezanosti. Ker smo EKO-šola, smo razmišljale tudi o izpostavitvi tega segmenta v jubilejnem letu. Tako smo zasnovele še en predlog, ki je predstavljen samo idejno, saj bo realiziran v prihodnjem šolskem letu. Po sistemu izbora klopi, bomo na šoli pripravili še izbor ilustracije in mota, ki bosta krasila šolski EKO-lonček, ki bo tudi jubilejna nagrada vsem, ki obiskujejo šolo, so z njo na kakršen koli način povezani. Vse skupaj pa ne bi imelo teže, če ne bi razmislile tudi o vplivu predloga v mestu. Tako bomo poskušale šolsko klop povezati s projektom Zgodba o klopih in ljudeh, prav tako pa mariborske šole nagovoriti k postavitvi svojih klopi ter tako osnovati novo turistično šolsko pot, ki nas bo učila o razvoju in pomenu izobraževanja v mestu Maribor. EKO-lonček nameravamo predlagati kot eno osrednjih oblik lončka po mariborskih šolah. Šole želimo nagovoriti in spodbuditi k snovanju svojih lončkov ter tako trajnostno rešiti ekološki problem preobila porabe plastičnih lončkov v šolah. Klop bo tako postala še eden od kulturnih spomenikov mesta, lonček pa bo poskrbel za zmanjšanje ogromnih količin plastike, ki jo porabimo v šolah. Menimo, da je z zasnovo inovacijskega predloga dosežen cilj, ki je inovativen, trajen in večno aktualen, kar so bili tudi osnovni kriteriji, ki so nas vodili skozi ustvarjanje predloga.

SEZNAM VIROV IN LITERATURE

LITERATURA

- Bogataj, J. (1992). Sto srečanj z dediščino na Slovenskem. Ljubljana: Prešernova založba.
- Kajfež, L. (2014). Planet voda. Ljubljana: Cankarjeva založba
- Radonjič, G. (2008). Embalaža in varstvo okolja. Maribor: Založba Pivec

VIRI

- Bezjak, B. (2020). Krajinska arhitektka zasnovala Mali beli gaj, prostor za sprostitev in okrevanje najšibkejših. Pridobljeno dne 25. 1. 2021 s spletne strani <https://www.vecer.com/maribor/aktualno/prostor-za-sprostitev-in-okrevanje-najranljivejsih-10184676>.
- Cizerl Kordrič, I. (2020). Zgodbe o klopih in ljudeh. Pridobljeno dne 30. 1. 2020 s spletne strani: <https://radioprvi.rtvlo.si/2020/06/zgodbe-o-klopih-in-ljudeh/>.
- Dolinšek, D. in Marovt, L. (2016). Prvih dvajset let programa Ekošola v Sloveniji. Portorož: Društvo DOVES. Pridobljeno 18. 1. 2021 s spletne strani: <https://arhiv.ekosola.si/uploads/2010-08/Monografija20letWEB.pdf>.
- Ekološki projekti v mestu Maribor. Pridobljeno 5. 1. 2021 s spletnih strani:
 - <https://www.forbetterworld.si/ekoloski-projekt-maribor-cistega-zraka-in-temnih-noci/>
 - <http://aquasystems.si/sl-si/EKO-GRAFIT>
 - <https://ekoartmaribor.weebly.com/ekoartmaribor.html>
 - https://www.smartcitymaribor.si/si/Projekti/Pametno_bivanje_in_urbano_nacrtovanje/Skupnostni_urbani_EKO_vrt/
 - <https://www.vecer.com/maribor/aktualno/varovanje-okolja-moj-maribor-moj-eko-dom-10093164>
- Gražl, k. (2007). Kulturni turizem v Mariboru: diplomsko delo. Ljubljana: UL, Fakulteta za družbene vede. Pridobljeno dne 18. 1. 2021 s spletne strani: <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/grajzl-katja.pdf>.
- Jeršin Tomassini, K. in Janžekovič, M. (2016). Geografija 9: i-učbenik za geografijo v 9. razredu osnovne šole. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,

Zavod za šolstvo RS. Pridobljeno 15. 1. 2021 s spletne strani: <https://eucbeniki.sio.si/geo9/2630/index5.html>.

- Kaj početi? Umetnost in kultura (2019). Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani <https://www.visitmaribor.si/si/kaj-poceti/umetnost-in-kultura/>.
- Mastnak, B. (2019). To so unikatne klopi, ki po Mariboru navdušujejo s svojimi zgodbami. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/foto-to-so-unikatne-klopi-ki-po-mariboru-navdusujejo-s-svojimi-zgodbami/247036>.
- Podjetje Snaga. Pridobljeno 18. 1. 2021 s spletne strani: <https://www.snaga-mb.si/okoljsko-ozave%C5%A1%C4%8Danje.html>.
- Škrlj, D. (2012). Kaj je ekologija? ABC zdravja, 2(2012). Pridobljeno dne 15. 1 2021 s spletne strani: <https://www.abczdravja.si/ostalo/kaj-je-ekologija/>.

Seznam virov fotografij

- Slika 1: Menjalnica knjig – Živa veriga. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/foto-in-video-poznate-zgodbe-o-klopeh-in-ljudeh-ki-jih-skriva-mesto-sprehodite-se-z>.
- Slika 2: Klop igre, smeha in povezovanja. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://www.google.com/search?q=menjalnica+knjig-+%C5%BEiva+veriga&rlz=1C1GCEA_enSI829SI829&sxsrf=ALeKk01dZJApc1XFzxGDYEEznQM41o0sPA:1612017187222&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj8msP-78PuAhWJw4sKHxVhAGcQ_AUoAXoECAQQAww&biw=1354&bih=586#imgsrc=BgPC2N--R7Vd0M.
- Slika 3: Klop za zmenke. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://www.google.com/search?q=klop+igre,+smeha+in+povezovanja&rlz=1C1GCEA_enSI829SI829&sxsrf=ALeKk03VFxh6kPgVZmANrWQ9NQ3iwLqZmg:1612017341036&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiwo-H8MPuAhUylosKHejPAXwQ_AUoAXoECAQQAww&biw=1354&bih=586#imgsrc=ETst3tNNkNp-cM.

- Slika 4: Klop za zmenke. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://www.google.com/search?q=klop+za+zmenke&rlz=1C1GCEA_enSI829SI829&sxsrf=ALeKk02iCcYGhKjWEPTel0QG0iF30hM9QQ:1612017293117&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjVtoKx8MPuAhVxkosKHewlCRsQ_AUoAXoECA4QAw&biw=1354&bih=586#imgsrc=N9iK-UR4lCYtM.
- Slika 5: Kaluma. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/dsc_5844_0.png.
- Slika 6: Ženska klop. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/foto-in-video-poznate-zgodbe-o-klopeh-in-ljudeh-ki-jih-skriva-mesto-sprehodite-se-z>.
- Slika 7: Odtisi časa. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/odtisi_casa_0.png.
- Slika 8: Midva. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://www.google.com/search?q=midva+klop&rlz=1C1GCEA_enSI829SI829&sxsrf=ALeKk02QvcLdTVVyrIMu3d7xZPjpOfUYUQ:1612017405260&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiPib_m8MPuAhXSCRAIHxVZDHcQ_AUoAXoECAQQAQAw&biw=1354&bih=586#imgsrc=hFWkwp7-7HFTGM.
- Slika 9: K'resnica svobode. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/14682051_1213893538653065_5311515167957323565_o_0.jpg.
- Slika 10: Sklop. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/klop_2_1_0.png.
- Slika 11: Stati inu obstati. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/klop-7_0.jpg.
- Slika 12: Ave triumphator. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/img_6328_1.jpeg.

- Slika 13: Klop. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/img_6343_0.jpeg.
- Slika 14: Klop generacij. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/13.klop-1.jpg.
- Slika 15: Spomin. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/umetniska-klop-spomin-11_0.jpg.
- Slika 16: Trenutek. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://mariborinfo.com/sites/mariborinfo/files/styles/vsebina_fotogra/public/slike/paragraph-fotografija/foto_1_27.jpg.
- Slika 17: Mali beli gaj. Pridobljeno dne 20. 1. 2021 s spletne strani https://www.google.com/search?q=mali+beli+gaj+klop&tbm=isch&ved=2ahUKEwj_sNv57sPuAhUNchQKHRdUA60Q2-cCegQIABAA&oq=mali+beli+gaj+klop&gs_lcp=CgNpbWcQA1COjgVY_pQFYNuYBWgAcAB4AIABvQGIAdoFkgEDMC41mAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&sclient=img&ei=DG0VYP_6KY3kUZeojegK&bih=586&biw=1354&rlz=1C1GCEA_enSI829SI829#imgrc=2qFwiyRYE6Oc0M.